

Voorwoord

In deze studie worden de gelijkkluidende opvattingen weergegeven van twee mannen die zich aan de verdediging van de nagedachtenis van Napoleon I hebben gewijd, een nagedachtenis die te vaak is verdraaid, ja, zelfs ronduit is vervalst.

Generaal Michel Franceschi, de schrijver van het boek en een eminent lid van de International Napoleonic Society, heeft samen met mij aan deze edele missie gewerkt. Onze zienswijzen stemden volledig overeen.

Helaas is de geschiedschrijving geen exacte wetenschap. Omdat ze wordt geschreven door mensen, weerspiegelt het geschrevene nolens volens zowel hun gemoedstoestand als hun mening. Geschiedenis is ook een echo van de gevoelens van de schrijver, zeker wanneer die emoties zo sterk zijn als die over het napoleontische tijdperk, een van de woeligste periodes uit de historie.

De ideologische aardschok van de Revolutie van 1789 ontketende sterke emoties en verscherpte de politieke tegenstellingen. Napoleon was schatplichtig aan deze omwenteling, werd de geniale architect van de nieuwe wereld en stond om die redenen als eerste bloot aan de onvermijdelijke reactie van het oude bewind. Daarom schommelde de waardering voor hem in de loop van de jaren tussen uitersten als mythologische bewondering en hartgrondige afkeer.

Ruim twee eeuwen later is die tegenstelling nog even groot. Niet iedereen bezit de objectiviteit die nodig is voor een serieuze geschiedschrijving. Veel pseudo-geschiedkundigen nemen niet de moeite om de gebeurtenissen als een wet van oorzaak en gevolg te tonen, gooien die twee trouwens door elkaar als het hen zo uitkomt. Hun redenering beperkt zich vaak tot het geforceerd tot een feit verklaren van een vooroordeel, valse schijn die voor bewijs moet doorgaan. Ongegronde beweringen winnen het van intellectuele nauwkeurigheid. Verdachtmakingen komen in de plaats van een historische analyse. En een veel gemaakte fout is dat de feiten worden onderzocht met de vertekenende bril van het heden. Om kort te gaan, de geschiedenis van Napoleon wordt vaak vanuit het nu naar het begin geschreven. In dit boek willen we haar weer vanuit het begin weergeven.

Hoewel Napoleon buiten Frankrijk in de meeste landen wordt bewonderd, valt hij vreemd genoeg in eigen land ten offer aan stelselmatige minachting, ongetwijfeld omdat de Fransen rechter in eigen zaak zijn. Hoon strijdt met bedrog, mystificatie wedijvert met vervalsing. De meest prestigieuze bladzijde uit de geschiedenis van Frankrijk ziet zich zo teruggebracht tot een reeks karikaturen van Napoleon, tot negatieve gemeenplaatsen over zijn daden, en tot rancuneuze sprookjes onder het mom van geschiedschrijving.

De verdachte Corsicaanse immigrant Bonaparte wordt afgeschilderd als gelukzoeker tijdens de veldtocht naar Egypte, als massamoordenaar op 13 vendémiaire [5 oktober 1795], als putschist op de 18 brumaire [9 november 1799] en in de kwestie met de hertog van Enghien als moordenaar. Men wil Napoleon de keizer zien als een tiran, een verkrachter van de vrijheid, en dat onder het afschuwelijke masker van een megalomane veroveraar, iemand die Europa het vel over de oren haalde om zijn onlesbare ambities te verwezenlijken en zijn bloeddorstige liefde voor oorlog voeren te bevredigen.

In dit boek wordt juist deze laatste leugen bestreden. Het verwijst het afschuwelijke portret naar de prullenbak van Napoleon als de hardnekkige houwdegen die ervan droomde om de wereld onder zijn krijgshaftige juk te brengen. Het laat een persoonlijkheid zien bij wie onvergelykelijke genialiteit op geen enkele manier zijn fundamentele medeleven had aangetast. Het benadrukt op realistische wijze de explosieve sfeer in de postrevolutionaire periode, een sfeer waaraan hij zich onmogelijk kon onttrekken. Het roept de buitengewone openbare werken in herinnering die tijdens het Consulaat tegen alle verdrukking in tot stand werden gebracht en waarmee hij tijdens het Empire ondanks de vijandelijkheden van de Europese vorsten toch doorging. Het laat overtuigend zien dat Napoleon voortdurend zijn uiterste best deed om gewapende conflicten te vermijden, conflicten die zo moeilijk te verenigen waren met zijn allesverslindende hervormingsactiviteiten. En ten slotte wordt met ondersteunend bewijs aangetoond dat alle oorlogen van het Consulaat en het Empire het nieuwe Frankrijk werden opgedrongen omdat het land het monarchale Europa teveel

ontregelde, een Europa dat zich vastklampte aan zijn privileges. 'Napoleon moet verwoest worden!' luidde zijn motto, om Cato de Oudere ten aanzien van Carthago maar eens te parafraseren!

In ieder geval zal dit boek geen enkele lezer onberoerd laten. De bewonderaars van Napoleon zullen in hun overtuiging worden gesterkt, zijn tegenstanders zullen niet meer zo zeker weten of hun vijandigheid en vooroordelen wel kloppen.

En het blazen van Napoleon zal van bloederige smetten gezuiverd zijn.

Dit boek is het resultaat van de getrouwe en innige verwantschap met generaal Michel Franceschi uit Corsica. Hij is speciaal geschiedkundig adviseur van de International Napoleonic Society, en dankzij zijn onvermoeibare streven om de fouten te corrigeren die nu bestaan over de napoleontische geschiedenis is dit boek er gekomen.

Ik wil ook Jean-Claude Damamme, de speciale vertegenwoordiger voor de Franstalige landen van de International Napoleonic Society, bedanken voor de indrukwekkende inspanningen die hij blijft verrichten voor het corrigeren van de napoleontische geschiedenis en het uit de weg ruimen van talloze fouten.

Bijzondere dank moet ook uitgaan naar een aantal wereldvermaarde napoleontische historici voor hun hulp, steun en toewijding. Onder hen David Chandler [overleden in 2004] uit Londen, het Verenigd Koninkrijk, die ook professor in militaire strategie was aan de Militaire Academie van Sandhurst, en Dr. Donald Horward, die zijn leven aan dit onderwerp wijdde als hoofd van de napoleontische en Frans revolutionaire studies aan de Florida State University. Dr. Horward is nu met pensioen, en werd opgevolgd door Professor Rafe Blaufarb.

Mijn dank gaat ook uit naar prins Charles Napoleon, een grote vriend en steun.

Mijn diepe dankbetuigingen aan Theodore P. 'Ted' Savas, directeur van Savas Beatie LLC, en aan zijn uitzonderlijke staf. Ted heeft nauw met generaal Franceschi en mij samengewerkt om er garant voor te staan dat dit boek een grote gebeurtenis zou worden in de wereld van napoleontische deskundigen. Ik apprecieer in het bijzonder Teds toewijding en overgave voor het uitgeven van prima boeken, en ik neem ook mijn hoed af voor het professionalisme van zijn organisatie.

Mijn secretaresse Rowayda Guirguis dank ik voor het scrupuleus nakijken van de ontelbare details bij de vervaardiging van dit boek.

Als laatste, maar daarom niet minst belangrijke, wil ik mijn dierbare vriend gedurende vele jaren, kolonel Émile Gueguen, gepensioneerd officier uit het Franse leger en voormalig parachutist, bedanken. Kolonel Gueguen – nu overleden – was de meest gedecoreerde Franse soldaat in de recente geschiedenis. Tijdens de Duitse bezetting van Frankrijk creëerde hij een geheime verzetscel, bekend onder de naam 'Le Marquis de Saint Laurent'. Na de Tweede Wereldoorlog vocht hij in Frans Indo-China, Tunesië en Algerije. Hij raakte tweemaal gewond en ontving – zonder precedent – twaalf onderscheidingen van het beroemde en meest gekoesterde Croix de Guerre. Vanwege zijn eminente dienstbaarheid, promoveerde president Jacques Chirac Kolonel Gueguen tot grootofficier in het legioen van eer. Dit boek is met de meeste eerbied opgedragen aan zijn herinnering.

Ben Weider (bij leven president van de International Napoleonic Society)